

Diabetesvoet (wondzorg)

Prof. Dr. Frank Nobels

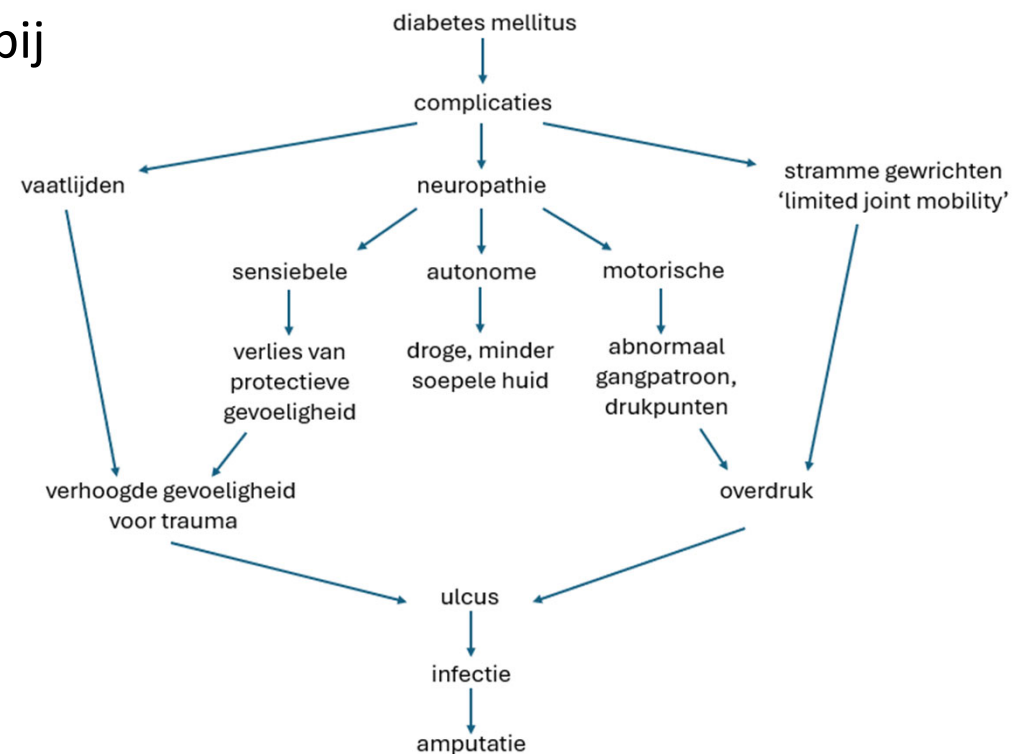
endocrino-diabetologie
diabetesvoetklinik
AZORG

frank.nobels@azorg.be

(Fysiopatho)logisch nadenken

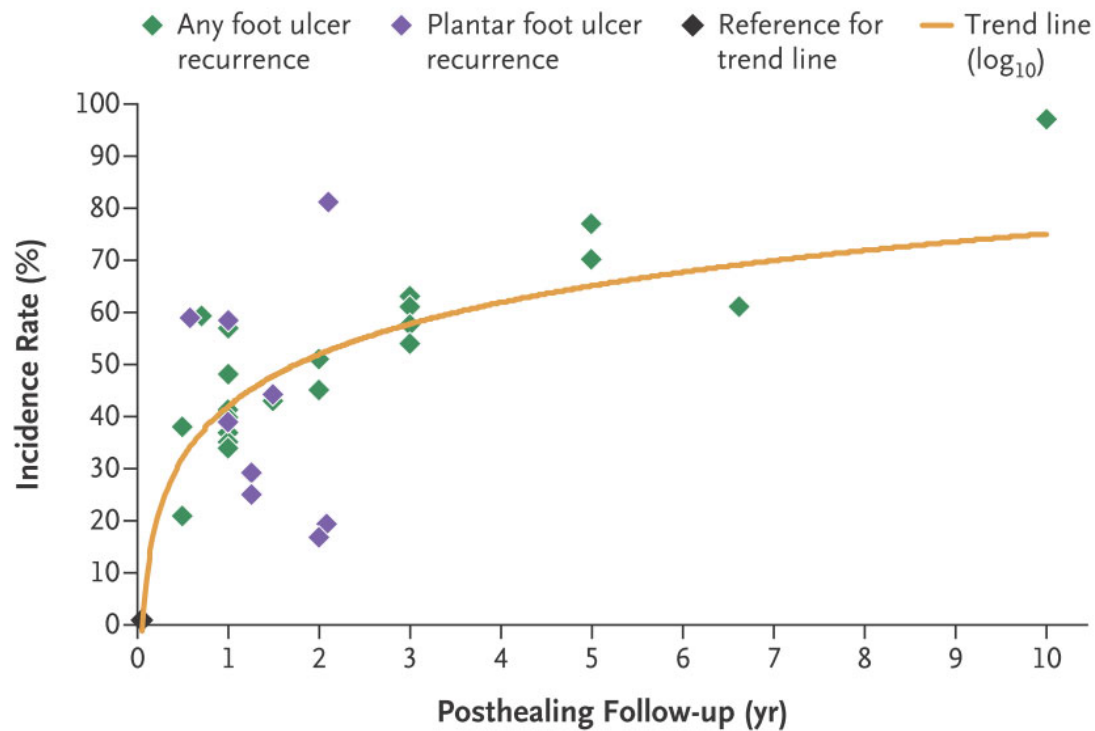
als verpleegkundige een sleutelrol vervullen bij

- risicobeoordeling
- de vele facetten van de behandeling
- de preventie

Frequent en meestal recidiverend

- 1 op 3 à 5 personen met diabetes ontwikkelen ooit voetwonde
- recidief na 1j 40%, 3j 60%, 5 j 65%

Armstrong D, et al. NEJM 2017

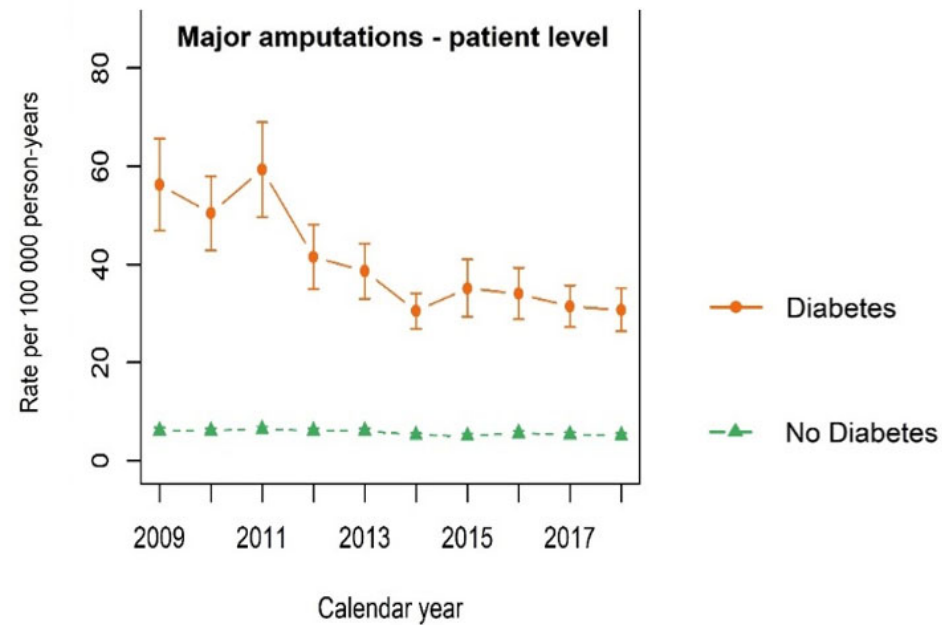
Contents lists available at [ScienceDirect](https://www.sciencedirect.com)

Diabetes Research and Clinical Practice

journal homepage: www.journals.elsevier.com/diabetes-research-and-clinical-practice

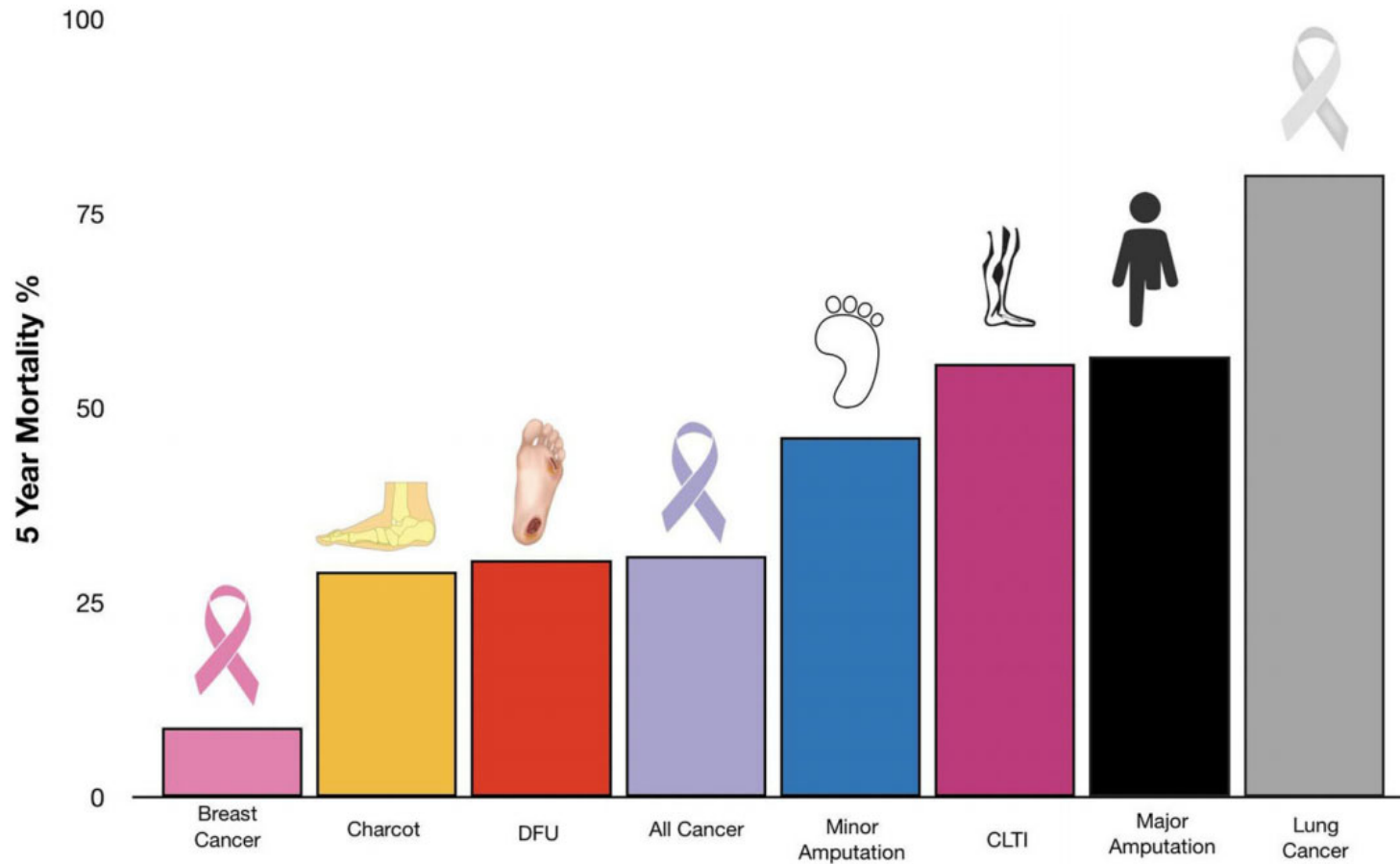
Temporal trends in major, minor and recurrent lower extremity amputations in people with and without diabetes in Belgium from 2009 to 2018[☆]

Patrick Lauwers^{a,*}, Kristien Wouters^b, Johan Vanoverloop^c, Hervé Avalosse^{c,d}, Jeroen Hendriks^a, Frank Nobels^e, Eveline Dirinck^f, on behalf of the Belgian Amputation Group

Lauwers P, et al. Diabetes Res Clin Pract 2022

hoog risico

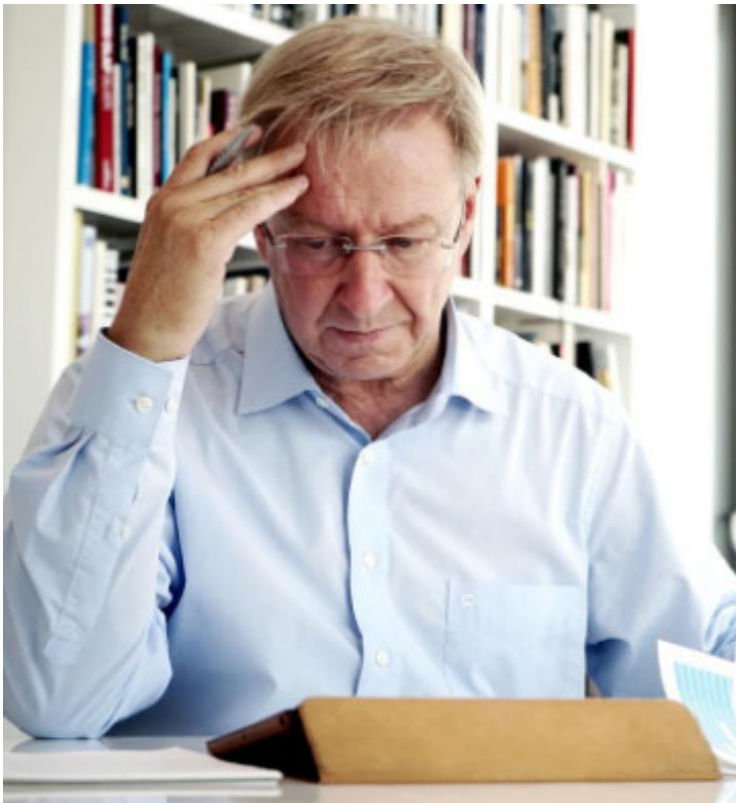
Armstrong D, et al. JFAR 2020

belasting voor zorgsysteem kosten ++

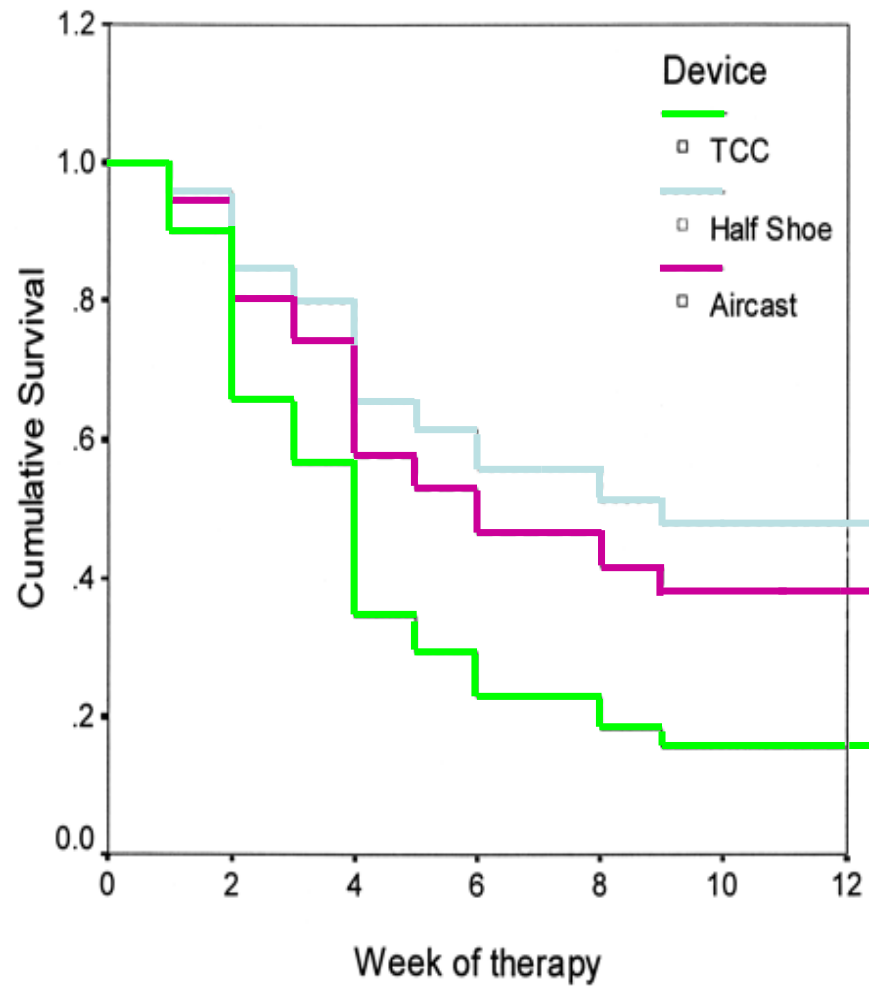

waarom geneest deze wonde niet?

wordt al 2 maanden behandeld

drukontlasting

Armstrong et al. Diabetes Care 2001

vilt + wattewindel + velpeau + wondschoen

zeer behoorlijke offloading

verwijderbaar, maar niet makkelijk

Wat als snel/frequent recidief?

off-loading chirurgie (meer en meer minimaal invasief)

correctie hamertenen

correctie hallux valgus of rigidus

Achillespees
verlenging

Charcot
chirurgie

enz.

Dr Wahid Rezaie, diabetesvoetkliniek AZORG Aalst

(fysiopatho-) logisch nadenken

- **Neuropathie**
- drukontlasting?

man 45 j

- DM 1 sinds 15j leeftijd
- sinds 2 weken wonde teen 2 li
- geen pijn, geen koorts

kweekname?

swab \neq OK,
tenzij als pus

keuze AB: minder breed dan vroeger

kop

= Staph aureus, β -hem Strep,
Staph lugdunens

staart

= Enterobac, anaeroben,
commensale gr pos cocci,
Pseudomonas

onze patiënt: behandeling

- vochtige wondzorg
- drukontlasting
- Cefadroxil 0,5g 3x2/d

(Fysiopatho)logisch nadenken

- **Neuropathie**
- drukontlasting?

- **Infectie**
- AB nodig?

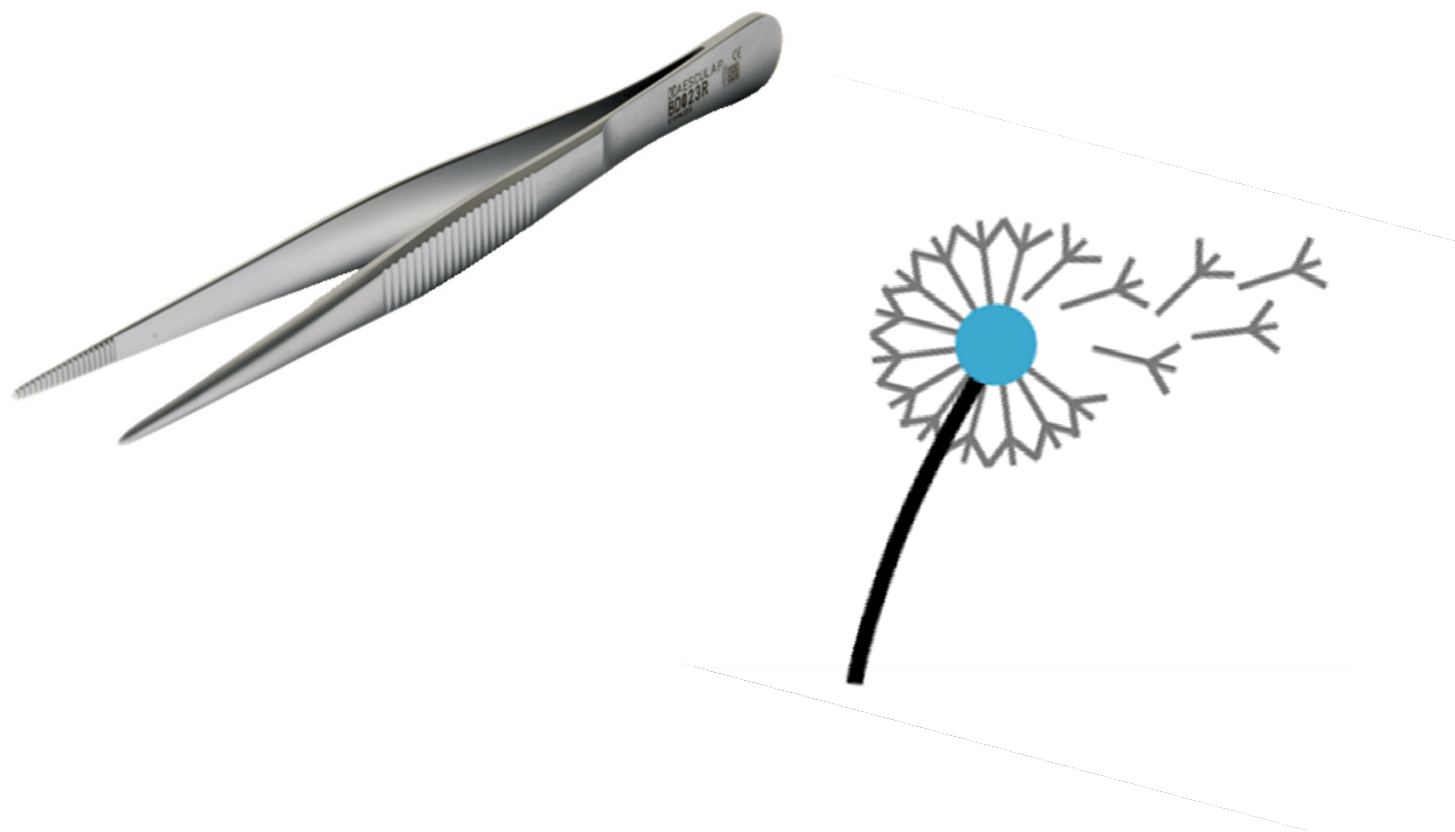
behandeling voldoende?

- vochtige wondzorg
- drukontlasting
- Cefadroxil 0,5g 3x2/d

Belangrijkste hulpmiddel bij diabetesvoet !

Osteomyelitis?

- pincet: botcontact
- Rx: nl

3 wk
→

Je kan niet alles oplossen met AB

bij diabetesvoet vaak chirurgisch debridement nodig

(fysiopatho-) logisch nadenken

- **Neuropathie**
 - drukontlasting?

- **Infectie**
 - AB nodig?
 - chirurgie nodig?

osteomyelitis

(fysiopatho-) logisch nadenken

- **Ernst**
 - wat als dit misloopt?

- **Neuropathie**
 - drukontlasting?

- **Infectie**
 - AB nodig?
 - chirurgie nodig?

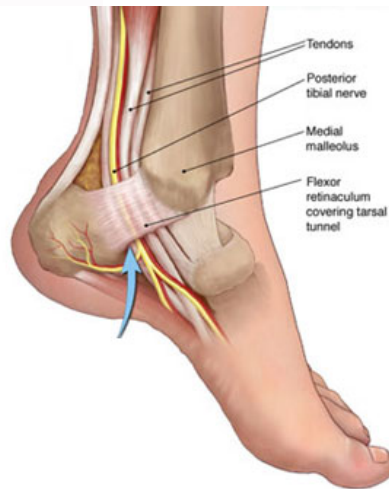
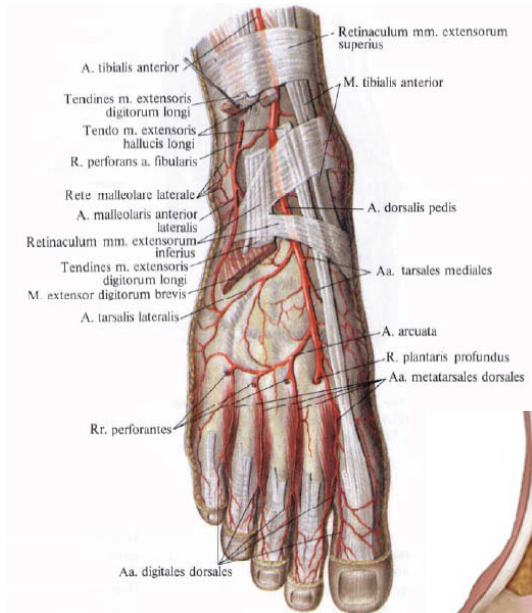

vrouw 67 j

- DM 2 sinds 52j leeftijd
- vorig jaar wonde aan linker voet
- genezen na dilatatie van AFS en ATA.
- nu klein wondje drukpunt CMT 1 re mediaal

Voel pulsaties

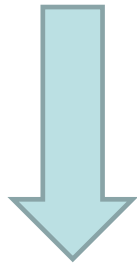
Til-test (test van Buerger)

verder vaatonderzoek

klinisch onderzoek: verdenking op ischemie
of

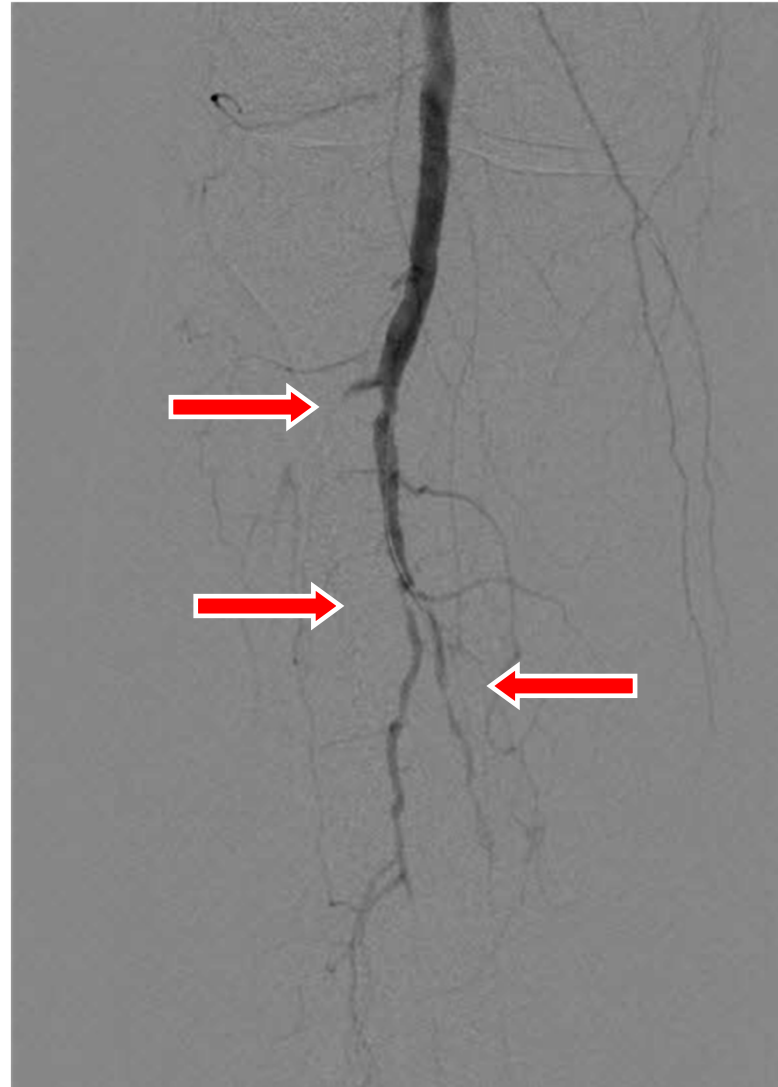
evolutie: geen verbetering van wonde (ondanks adequate R/)

bij twijfel Duplex

CT angio

vrouw 67 j

(fysiopatho-) logisch nadenken

- **Ernst**
 - wat als dit misloopt?

- **Neuropathie**
 - drukontlasting?

- **Infectie**
 - AB nodig?
 - chirurgie nodig?

- **Arterieel lijden**
 - revascularisatie?

Pas op bij vaatlijden !!

Soms lukt revascularisatie niet meer !

Proberen 'uitzingen'

dialysepatiënt

onderbeenamputatie li

uitbehandeld na ++ revascularisaties

stapt met prothese, woont thuis,
rijdt met wagen

2 j

vrouw 53 j

- DM1 sinds 24 j leeftijd
- herhaalde voetwonden
- slechte compliance met schoeisel
- spoedopname met voetwonde (natte necrose), koorts, rillingen

spoedopname

Foot attack !

**Is even dringend
als een hartinfarct !**

'Time is foot' = 'Time is heart' = 'Time is brain'

**diabetes voetteam
van wacht 24/7**

dringend debridement

genezing met vacuumtherapie

wondzorg

klassieke vochtige wondzorg (tenzij `uitzingen van droge necrose')

wat is bewezen beter in sommige indicaties?

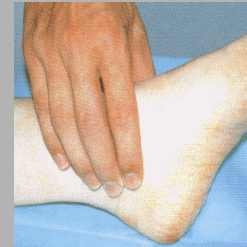
- sucrose octasulfaat
- LPRF
- negatieve druktherapie

aandachtspunten:

- besmette wonde moet draineren (prop ze niet vol)
- dun verband bij vilttherapie
- nooit afsnoerende verbanden
- bij oedeem: voorzichtig compressietherapie (na revascularisatie)
- overleg bij twijfel

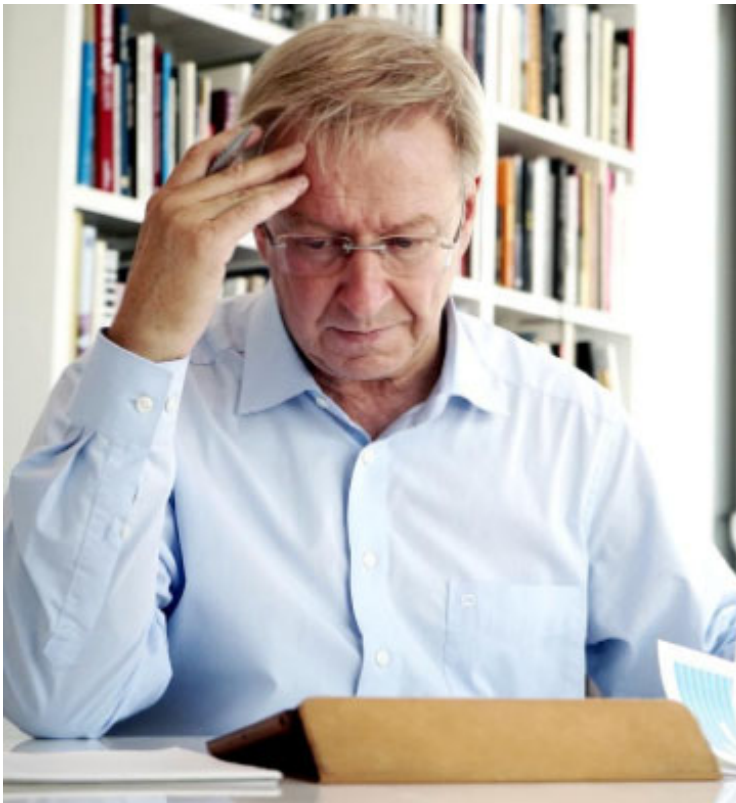
(fysiopatho-) logisch nadenken

- **Ernst**
 - wat als dit misloopt?
- **Neuropathie**
 - drukontlasting?
- **Infectie**
 - AB nodig?
 - chirurgie nodig?
- **Arterieel lijden**
 - revascularisatie?

waarom duurt het zo lang om te verwijzen?

wordt al 2 maanden behandeld

meer lezen

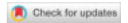

meer lezen

Practical Guidelines Practical guidelines (2023 update) Read more	Prevention Prevention guideline (2023 update) Read more	Classification Classification guideline (2023 update) Read more	Infection IWGDF/IDSA Infection guideline (2023 update) Read more
PAD Intersocietal PAD guideline (2023 update) Read more	Offloading Offloading guideline (2023 update) Read more	Wound Healing Wound healing interventions guideline (2023 update) Read more	Charcot Charcot's neuro-osteoarthropathy (2023 update) Read more
Methodology Development and Methodology IWGDF 2023 update Read more	Definitions and Criteria Definitions & criteria (2023 update) Read more		

<https://iwgdfguidelines.org/> (2023)

Received: 25 September 2023 | Accepted: 30 September 2023
DOI: 10.1002/dmrr.3737

REVIEW ARTICLE

WILEY

Assessment and management of diabetes-related foot infection according to the new International Working Group on the Diabetic Foot guidelines 2023—Multidisciplinary grand rounds

Kay Hon^{1,2,3} | Frank Nobels⁴ | Éric Senneville^{5,6} | Ilker Uckay⁷ | Mario Maas⁸ | Robert Fitridge^{1,2,3}

¹Discipline of Surgical Specialties, The University of Adelaide, Adelaide, South Australia, Australia

²Department of Vascular and Endovascular Surgery, Royal Adelaide Hospital, Adelaide, South Australia, Australia

³Basil Hetzel Institute for Translational Health Research, The Queen Elizabeth Hospital, Adelaide, South Australia, Australia

⁴Department of Internal Medicine-Endocrinology, Onze-Lieve-Vrouw Ziekenhuis Aalst, Aalst, Belgium

⁵Infectious Diseases Department, Gustave Dron Hospital, Tourcoing, France

⁶Univ-Lille, Lille, France

⁷Balgrist University Hospital, Zurich, Switzerland

⁸Department of Radiology and Nuclear Medicine, Amsterdam University Medical Centers (AUMC), Amsterdam, the Netherlands

Correspondence

Kay Hon, Department of Vascular and Endovascular Surgery, Royal Adelaide Hospital, 1 Port Road, Adelaide, SA 5000, Australia.
Email: kay.hon@sa.gov.au

Abstract

Diabetes-related foot disease is a serious and common complication for people with diabetes mellitus. The gold standard care for a person with diabetes-related foot disease is the involvement of a multidisciplinary foot team engaged in evidence-based care. To date, there are seven International Working Group on the Diabetic Foot (IWGDF) guidelines published to assist healthcare providers in managing diabetes-related foot disease around the world. This review discusses the acute management of diabetes-related foot infection with insights from experts of various specialities (internal medicine, infectious disease, vascular surgery, radiology) with a discussion on the implementation of IWGDF guidelines in real life practice and the challenges that healthcare providers may face.

KEYWORDS

best practice guidelines, diabetes mellitus, diabetes-related foot disease, diabetic foot infection, multi-disciplinary

This is an open access article under the terms of the [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/) License, which permits use and distribution in any medium, provided the original work is properly cited, the use is non-commercial and no modifications or adaptations are made.

© 2023 The Authors. Diabetes/Metabolism Research and Reviews published by John Wiley & Sons Ltd.

Diabetes Metab Res Rev. 2024;e3737.
<https://doi.org/10.1002/dmrr.3737>

[wileyonlinelibrary.com/journal/dmrr](https://onlinelibrary.com/journal/dmrr) | 1 of 7

Hon K, et al. *Diabetes Metab Res Rev.* 2024;e3737 (open access)

Vragen?

